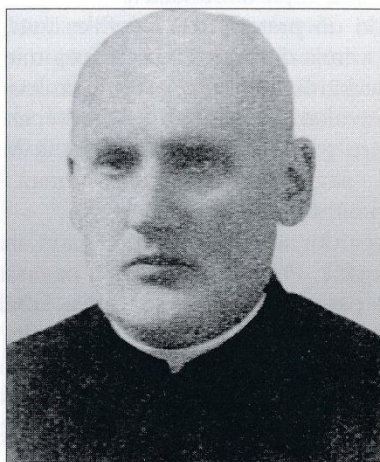

BOĻESLAVS JAGELOVIČS

(1873–1951)

No 1895. līdz 1909. gadam Boļeslavs Jagelovičs kalpoja Piedrujas (1896–1898) un Krāslavas (1899–1908) draudzē par vikāru, vēlāk par prāvestu. Viņš sevišķi dziļi izjuta tolaik vajātās katoļu Baznīcas stāvokli. Viena no sāpīgākām parādībām bija nacionālās un katoliskās skolas aizliegšana. Priesteris B. Jagelovičs ar skumjām raudzījās uz garīdznieku trūkumu plašajā Mogiļevas metropolijā, un it īpaši Latgalē. Strādādams Piedrujā, viņš pulcināja ap sevi apkārtnes klēriķus, kas mācījās Pēterpils Garīgajā seminārā, atbalstīja viņus morāli un materiāli. Pārcelts uz Krāslavu, vēl sekmīgāk izvērsa savu darbību.

Krāslavā vēl nebija izdzisusi piemiņa par kādreizējo Garīgo semināru. Prāvests nolēma spert riskantu soli: dibināt slepenu skolu kandidātu sagatavošanai semināram. Tolaik šāda rīcība bija noziegums. Tās dibinātājam draudēja tiesa, pēc tam cietums vai izsūtīšana uz Sibīriju. Prāvests B. Jagelovičs bija cilvēks ar apdomu un tāpēc neiedrošinājās savu nodomu īstenot Krāslavā, bet gan Daugavpilī. Skola sāka darboties kā slēgta mācību iestāde 1902. gada septembrī. Lai šo pasākumu paturētu slepenībā, tika ievēroti dažādi piesardzības veidi: skolas internāta vieta bieži tika mainīta. Triju gadu laikā skola četras reizes mainīja savu atrašanas vietu. Skolēni mājas grāmatā bija ierakstīti kā mācekļi: kurpnieki, skroderi, galdnieki u. c. Pēc internāta noteikumiem,

viņi nedrīkstēja kopīgi vienā laikā iziet uz ielas un biedroties ar kaimiņu māju zēniem.

Priesteris B. Jagelovičs bija sameklējis bijušā krievu armijas virsnieka atraitni Petroneli Sabenecu par internāta pārzini. Viņa labi prata krieviski un prata kārtot konfliktsituācijas. Tādā veidā skola Daugavpilī varēja darboties bez traucējumiem. Audzēkņi tika pieradināti pie kārtības, kāda pastāv baznīcu internātos. Obligātas bija rīta un vakara lūgšanas, tāpat ikdienas garīgā lasīšana. Stingri bija jāievēro gavēnis, rožukronis, Svētā Mise. Nedrīkstēja apmeklēt teātri, saviesīgus vakarus, nemaz nerunājot par aiziešanu no kopmītnes bez atļaujas.

Pēc drukas spaidu atcelšanas 1904. gadā mazākumtautības varēja uzelpot vieglāk. Prāvests Jagelovičs pavasarī skolu pārcēla uz Krāslavu, kur pats kalpoja. Skola varēja labāk attīstīties, bet pats prāvests jutās drošāk. Piesardzība tomēr tika ievērota. Četru darbības gadu laikā Krāslavā tā tomēr katru gadu mainīja savu atrašanās vietu, līdz beidzot tika pārvietota uz klosteri.

Zemnieku un strādnieku bērniem šādas mācību iestādes pastāvēšana bija tiešām liela laime. Uzturu skolēni piegādāja paši no vecāku saimniecības, bet, kam zemes nebija, tie maksāja 15 rubļus mēnesī. Skolēniem, kas bija trūcīgi, maksājumi tika samazināti vai pilnīgi atcelti. Nav šaubu, ka šī iestāde nevarēja pastāvēt bez materiālā atbalsta. Kas bija šie labdari, to audzēkņi nezināja, viņi pazina tikai prāvestu Boļeslavu Jageloviču.

Mācības šajā »mazajā seminārā« bija tādas pat kā Viļņā un citās pilsētās. Prāvests pats aktīvi piedalījās izglītošanā, pasniedzams ticības mācību. Skolas pastāvēšanas laikā (1902–1909) tajā mācījās 80 audzēkņi vecumā no 14 līdz 30 gadiem. Tos, kurus priesteris B. Jagelovičs atzina par derīgiem garīgajai kārtai, viņš audzināja rūpīgi, ieliekot šajā darbā visas savas spējas, zināšanas un dzīves pieredzi. Prāvests sprediķoja latgaliski, apkalpoja draudzi un mācības skolā vadīja tikai latgaliski. Mācību programmā bija ietverta arī poļu valoda, kas visās toreizējās Krievijas garīgajās skolās bija oficiālā valoda.

Priestera B. Jageloviča skolas audzēkņiem visur bija laba slava. Pēterpils Garīgajā seminārā iestājās 15, Kauņā – 2, Žitomirā – 3 viņa audzēkņi. Semināru visi beidza un tika ordinēti. Neviens no šīs skolas audzēkņiem Pēterpils Garīgā semināra inspektoram Kazimiram Skrindam nesagādāja grūtības audzināšanā. Ir jāatzīst, ka vairums B. Jageloviča audzēkņu savu vecāku nabadzības dēļ nebūtu vispār ieguvuši izglītību.

140

Redzams, ka B. Jagelovičs savās priesterības gaitās nav meklējis neko citu, kā Dieva godu un Baznīcas labumu. Viņš apzinīgi un mērķtiecīgi izlietoja visus savus līdzekļus, kādus Krāslavas draudze spēja sarūpēt savai skolai. Šī slepenā skola pastāvēja līdz 1909. gadam, kad prāvests B. Jagelovičs no Krāslavas tika pārcelts uz Minsku par katedrāles administratoru un dekānu.

Priesteris Boļeslavs Jagelovičs miris 1951. gada 10. janvārī Polijā. Bet labā sēkla, kuru viņš tika sējis Latgales jaunekļu dvēselēs, labi dīga, laida dziļas saknes un deva augļus.

Avots:

Budže, Alberts. Latvijas Romas katoļu priesteri / Alberts Budže.- Rēzekne : Latgales kultūras centra izdevniecība, 2010. – 2. sēj.- 139.- 141. lpp.